

Stichting Crash

CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45
Air War and Resistance Museum

"Leren niet te vergeten en niet vergeten te leren"

Verzet

Dames en heren,

2018 jaar van het Verzet

Vandaag houden we de herinnering aan de oorlog en het verzet, levend.

Als babyboomer heb ik altijd geleefd in een veilig en vrij Nederland.

Wat het betekent om niet vrij te zijn, heb ik van horen zeggen.

Ik geef de geschiedenis graag door.

Hier en in het Crash Luchtoorlog en verzetsmuseum '40-'45, bij Aalsmeer. Uit respect voor allen die in verzet kwamen; Van wie velen de hoogste prijs betaalden.

Om ervan te leren. Zodat het nooit meer zal gebeuren.

Dat we nooit onze vrijheid zullen verliezen.

Vrijheid en veiligheid is; Dat je openlijk en veilig je mening kunt geven en het met elkaar oneens kan zijn. En dat we dan zonder geweld met elkaar verder kunnen.

Zo'n 80 jaar geleden, in de tijd van mijn ouders, was Nederland een land van kooplui en dominees. Neutraal en vreedzaam, 100 jaar zonder oorlog, Veilig achter de waterlinies.

Maar onze Duitse burens zochten Lebensraum en wereldheerschappij.

Ze kwamen met een laffe overval ons land binnen.

Wij streden met wat we hadden; Een onervaren leger met onvoldoende wapens. We verloren kansloos.

De oorlog is voorbij, zeiden, de Duitsers.

Nederland was machteloos en woedend op die arrogante kerels.

Maar wat doe je tegen die machtige bezetter.

Een bezetter, die van Nederland een Nationaal Socialistische staat wilde maken en onze economie uitbuiten voor het Duitse belang. Dat moest gestopt worden!

In juni 1940 waren er vreedzame protesten bij Anjerdag, de verjaardag van prins Bernhard. Men groette elkaar met O.Z.O.; Oranje Zal Overwinnen.

In veel voortuintjes bloeiden oranje goudsbloemen en afrikaantjes.

Alle kranten en radio Hilversum, brachten de Duitse waarheid; Nepnieuws. Dus wie nog een radio had, luisterde liever naar de BBC en radio Oranje.

Stiekum want het mocht niet.

Stichting Crash

CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45
Air War and Resistance Museum

"Leren niet te vergeten en niet vergeten te leren"

MUSEUM CRASH

Het eerste verzet bestond uit het breed verspreiden van de **echte** waarheid over de bezetter, via illegale blaadjes; Vrij Nederland, Trouw, de Waarheid, het Parool....; Met teksten als; Verzet je tegen de uitbuiting, roof en het werken in Duitsland.

Stop de omvorming van Nederland tot een nationaal socialistische staat, de overname van de Nederlandse economie door de Duitsers en...

stop de deportatie van de Nederlandse Joden.

De bezetter bracht vernedering, isolatie en arrestaties van de joodse bevolkingsgroep. Velen waren vluchtelingen uit Duitsland en nog niet geïntegreerd.

Nederland was verontwaardigd. In Februari 1941 staakten de fabrieken in Amsterdam, Haarlem en de Zaanstreek.... De trams reden niet. De Duitsers schoten met scherp! Het vriendelijke masker viel weg.

Vanuit de samenleving groeide het verzet. Kleine gesloten groepjes oude bekenden. Maar vaak ook mannen met schuilnamen en valse papieren. Men wist niet meer dan nodig was. Want overal dreigde verraad.

Hoe kom je in contact met het verzet. Wie kon je vertrouwen? Iedere verkeerde grap of opmerking kon verraden worden. Dan kwam je in handen van de Duitse SicherheitsDienst, in een cel of in strafkampen als Amersfoort of Vught.

Verzetsman Gerard Portielje vertelde hoe hij in 1940 bij een spontane protestactie in de Rotterdamse Koopmansbeurs, vechtersbazen van de NSB Weer Afdeling, te lijf wilde gaan.

Een HBS-vriend pakte hem bij de arm en zei; Kom mee Als je echt iets voor de goede zaak wil doen.

Je kunt je veel dienstbaarder maken. En zo kwam hij bij de Orde Dienst. Het verzet van het eerste uur.

Wat zou jij doen; Als je iets van het verzet hoort of ziet?

Zou je weglopen? Help je mee of ga je het verraden.

Mensen waren niet gewoon goed of fout. Niet alle "goeden" waren helden en niet alle NSBers waren verraders.

Joden vluchtten de stad uit. Weg van de razzia's en deportaties.

Ook In de Haarlemmermeer steeg de verontwaardiging. Zeker ook bij de nazaten van de harde polderjongens.

Gewone families boden uit volle overtuiging onderdak; Bogaard, Breijer, Dekker en vele anderen. In de wijde stille Haarlemmermeer konden de Duitsers je niet plotseling overvallen.

In Nieuw Vennep ontstond vanuit een gesloten kerkgemeenschap, een samenwerking onder leiding van Cor van Stam.

Het aantal onderduikers in de Meer groeide snel naar 3600, waarvan 600 joodse Nederlanders.

In het najaar van 1943 werd de "Burcht van verzet", de boerderij van de familie Bogaard overvallen, waarbij 34 joodse onderduikers werden opgepakt. 22 kinderen werden in veiligheid gebracht.

Stichting Crash

CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45
Air War and Resistance Museum

"Leren niet te vergeten en niet vergeten te leren"

Later werd ook de familie Dekker verraden.

Nu Cor zocht steun bij de Landelijke Organisatie voor hulp aan onderduikers. Het strijdend deel, de Knok Ploegen, zorgden voor bonkaarten en schone persoonsbewijzen.

Ze pleegden overvallen op; bevolkingsregisters, distributiekantoren en arbeidsbureau's.

Cor werd leider van District 12 Noord Holland Zuid. 10 secties, met het hoofdkwartier in de Olmenhorst van Govert de Clerck.

Daar werden wapens schoon gemaakt en ingeschoten die 's nachts waren gedropt bij de Ronde Venen. Buiten de Haarlemmermeer om de onderduikers niet in gevaar te brengen.

De strijdende Knok Ploeg had een hoofdkwartier in Badhoevedorp bij de Veevita van Pa Verkuyl. Helaas werd die plek al snel verraden, niet door "Zwarte Gerrit" maar door "Kleine Keesje". Keesje werd later omgelegd.

Zwarte Gerrit was de man, die in Haarlem de Nederlandse SDer Fake Krist liquideerde.

Het strijdend verzet trad hard op tegen verraders, maar ook tegen boeren die misbruik maakten van de hongerende stedelingen die wanhopig zochten naar eten.

Ze pleegden ook sabotages, Wat leidde tot schietpartijen, represailles en fusillades van gijzelaars zoals in april 1945 aan de Wilgenlaan in Zwanenburg.

Uiteindelijk stond in district 12, een legertje van 700 bewapende en getrainde jonge mannen klaar. De Duitsers dreigden de Meer onder water te zetten. Op vier plaatsen in de dijk waren putten met springladingen gegraven.

Mannen van de Knokploeg, nu Binnenlandse Strijdkrachten, bewaakten die putten om de onderwaterzetting te voorkomen.

Dat leidde tot nare incidenten bij Abbenes en bij Rijsenhout waarbij in totaal 6 Nederlanders omkwamen. De bizarre schietpartij bij Rijsenhout (toen Aalsmeerderbuurt) vond plaats, na de capitulatie en voordat de Canadese bevrijders arriveerden. Net als het drama op de Dam in Amsterdam. De Duitsers lieten zich niet ontwapenen door "partizanen"

De BS mocht ook niet vechten. Verzetsmannen met een simpele stengun en wat schietlessen, zouden geen partij zijn voor de vele geharde Duitsers met ervaring aan het Oostfront.

In 1985 opende burgemeester Cor van Stam hier in Hoofddorp de tentoonstelling "Nooit meer". Toen konden 12 verzetslieden nog zelf hun verhaal vertellen. Sommigen zeiden "Ik zou het zo weer doen".

Nu is het aan ons. Te zorgen dat het nooit meer zal gebeuren. Dat we niet in verzet hoeven komen, tegen vervolging en een wrede dictatuur.

Daarom houden wij deze historie levend in ons museum, in het fort bij Aalsmeer

Stichting Crash

CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45
Air War and Resistance Museum

"Leren niet te vergeten en niet vergeten te leren"

MUSEUM CRASH

Er werden tijdens de bezetting in Nederland 2000 verzetsmensen gefusilleerd en 850 gijzelaars en nietsvermoedende burgers werden doodgeschoten, als straf of wraak voor verzetsdaden.

Een oud-Minister van defensie zei ooit;

"Van die 225.000 'doden, die wij elk jaar herdenken, bewonderen en danken, hebben wij alle vrijheid gekregen, behalve de vrijheid om haar prijs te geven!"

Europa kent geen oorlog meer. We zijn vrij. Dat moeten we beschermen.

Dat is wat we moeten uitdragen.

Dank u voor uw aandacht